

بنام گرداننده گیتی

سوالات درس اقتصاد پایه دهم رشته انسانی

طراح گردآورنده: فرهام رزمجویی (حیاتی)

دانش آموز مدرسه نمونه دولتی غزال (ناحیه 1) شیراز

بخش اول:

اقتصاد چیست؟:

1. دو مفهوم حیات انسان که با اقتصاد در ارتباط است را نام ببرید؟ 1. نیازهای انسان 2. منابع و امکانات
2. منظور از مفهوم سیری ناپذیر انسان چیست؟ اگر انسان فقط در نیازهای مادی متوقف شود. یعنی با برآورده شدن نیازهایش احساس بی نیازی نمی کند.
3. نیازهای انسان چه مراتبی دارد؟ 1. نیازهای مادی ضروری مانند هوا و آب و غذا 2. نیازهای غیرمادی ضروری مانند دین و امنیت و فرهنگ 3. سایر نیازهای مادی و غیرمادی که به ضرورت مورد های یک و دو نیستند. برای مثال در غیرمادی ضروری مسکن و مد لباس و برای مثال در غیرمادی ضروری تفریح و محبت
4. منابع و امکانات چه ویژگی هایی دارند؟ 1. محدود اند 2. دارای امکان مصرف متعدد هستند
5. چرا منابع و امکانات در اختیار بشر محدود اند؟ چون دانش فنی بشر محدود است و گاهی استفاده ی بی رویه منابع را محدود تر می کند.
6. منظور از امکان مصرف متعدد از منابع چیست؟ یعنی یک منبع را به چند صورت می توان استفاده کرد.
7. از نظر اقتصاد دانان منظور از کمیابی چیست؟ یعنی وضعیت به گونه ای باشد که انسان در بهره برداری از منابع با کمبود و محدودیت روبرو باشد.

8. مهمترین موضوع علم اقتصاد چیست؟ انتخابی که به بهترین نحو از منابع و امکانات استفاده کند و از منابع بیشترین تولید و رفاه را داشته باشد.
9. منظور از روش انتخاب هزینه_ فایده چیست؟ انتخابی است که با توجه به منابع و هزینه هایی که مصرف میکنیم فایده و نتیجه بیشتری دریافت کنیم.
10. منظور از رفتار اقتصادی غیرعقلانی چیست؟ رفتاری است که در آن فرد متناسب با هزینه ها و منابع با فایده و نتیجه تناسب نداشته باشد و منفعت های کم و موقت را به منافع زیاد دایمی و بلند مدت ترجیح دهد.
11. منظور از هزینه ی فرصت چیست؟ هرگاه انتخاب رفتار اقتصادی به گونه ای باشد که نسبت به انتخاب های دیگر فرد را با منافع کمتری روبرو کند و بخشی از منافع از دست برود به این حالت هزینه ی فرصت از دست رفته می گویند.
12. علم اقتصاد را تعریف کنید؟ مدیریت رفتار های فردی و جمعی انسان ها برای بهترین انتخابی که از طریق منابع کمیاب نیاز های نامحدود پاسخ داده شود.
13. هدف علم اقتصاد چیست؟ هدف علم اقتصاد راهنمایی انسان برای بهترین انتخاب و به کارگیری بهترین روش به منظور استفاده از منابع و امکانات خویش است.
14. اندیشه اقتصادی چگونه بوجود آمد؟ از زمانی که انسان ها به فکر بهترین انتخاب ها برای رفع نیاز ها و استفاده از منافع رسیدند و رفتاری بر مبنای هزینه_ فایده انجام دادند.
15. اهمیت و جایگاه علم اقتصاد در جهان امروز چگونه است؟ امروزه علم اقتصاد در بین علوم جایگاه والایی دارد و نخبه ترین افراد تا عالی ترین سطوح علمی به فعالیت می پردازند.
16. اقتصاد در آموزه های اسلامی چه جایگاهی دارد؟ کمال انسان در دین اسلام تقوا و نزدیک شدن به خداوند است و ارتباط با خدا جدای از ارتباط با دیگران نیست و کسی که برای ارتقای سطح زندگی اش تلاش می کند همانند جهادگر در را خداست.

17. اقتصاد با حفظ هویت - استقلال سیاسی و فرهنگی چه رابطه ای دارد؟ امکانات و توان اقتصادی با رشد و پیشرفت می تواند به حفظ هویت - استقلال سیاسی و فرهنگی کمک کند یعنی استقلال اقتصادی جدای از استقلال سیاسی و فرهنگی نیست.

18. کالا چیست؟ یک شیء ارزشمند که دارای ارزش اقتصادی است و نیازی را تأمین می کند و جریان مبادله ای دارد را کالا می گویند.

19. خدمات چیست؟ فعالیتی که تأمین کننده نیاز است (غیر فیزیکی) و دارای ارزش پولی است مثل امنیت - خدمات آموزشی - خدمات پزشکی - آرامش و...

20. انواع کالا را نام ببرید و برای هر کدام مثال بزنید؟ 1. کالا مصرفی: کالایی که کاملاً برای مصرف نهایی آماده شده باشد مانند مازیک 2. کالای واسطه ای: کالایی که در فرآیند تولید هنوز به مرحله مصرف نهایی نرسیده است مانند نفت خام و رول آهن 3. کالای بی دوام: کالاهای بی دوام: کالاهایی که با یک بار مصرف تمام میشود مانند ساندویچ 4. کالاهای بادوام: کالاهایی که میتوان بارها استفاده کرد مانند لباس 5. کالای سرمایه ای: کالاهای بادوامی هستند که در جریان تولید مورد استفاده قرار می گیرند و ارزش پولی ایجاد می کنند مانند کامیون - دستگاه چاپ 6. کالاهای ضروری: کالاهایی که برای زندگی اساسی مهم هستند و قابل حذف نیستند مانند خوراک - پوشاک و مسکن 7. کالاهای

تجمعی: کالاهایی که نقشمهمی در زندگی ندارند و حذف آنها از زندگی تأثیری ندارند مانند لوستر

21. برخی از سوال ها و دغدغه هایی که اقتصاد دانان به آن می پردازند را بنویسید؟ 1. عامل تصمیم گیری برای کالا 2. چگونگی تصمیم برای نوع و میزان 3. دلایل تغییر قیمت و ایجاد تورم 4. دلایل سود و زیان 5. دلایل رشد و ثبات اقتصادی 6. اثرات انسان بر طبیعت 7. اثر انتخاب های فعلی بر آینده

22. علم اقتصاد در بر گیرنده ی چه نکاتی است؟ 1. نامحدود بودن نیازها 2. کمیابی منابع 3. امکان مصرف متعدد

23. مهمترین بازیگران و فعالان عرصه ی اقتصادی را بنویسید؟ 1. بازیگران خرد (مصرف کنندگان و تولید کنندگان که به صورت فردی یا شرکت و موسسه در اقتصاد موثرند) 2. بازیگران کلان (دولت ها و سازمان

های اقتصادی بین المللی یا منطقه ای که با نظارت بر عملکرد اقتصادها موجب ایجاد نظم در اقتصاد می شوند).

24. برای اقتصاد دانان چه موضوعی در رابطه با بازیگران اقتصادی مهم است؟ هماهنگی و همکاری بین کلیه ی بازیگران اقتصادی

تولید:

25. تولید را تعریف کنید؟ مرحله ی که به ایجاد ارزش مصرفی و مبادلاتی منابع (کالا و خدمات) منجر می شود و نیازی را برآورده می کند.

26. مفهوم ارزش افزوده چیست؟ در هر مرحله ی فرآیند تولید با تغییراتی که بروی محصول صورت می گیرد موجب افزایش ارزش کالا و خدمات می شود که به این افزایش ارزش افزوده می گویند.

27. انواع تولیدات را نام ببرید؟ 1. تولید احیا (بهره برداری از طبیعت به طور مستقیم مانند بهره برداری از دریا- جنگل و منابع طبیعی) 2. تولیدات صنعتی (که از ترکیب و تبدیل مواد احیا شده بدست می آید مانند صنعت الکترونیک- خودروسازان- صنایع غذایی- فولاد) 3. تولید محصولات نرم (که محسوس ملموس نیستند مانند خدمات)

28. مفهوم حیازت چیست؟ مالکیت فردی که بر اساس استمرار در بهره برداری از منابع طبیعی برای افراد بوجود می آید.

29. تولید کنندگان چه انگیزه ای از تولید دارند؟ 1. انگیزه انتفاعی (کسب در آمد و منفعت) 2. انگیزه غیر انتفاعی (کارهای خیر)

30. عوامل تولید (نهاد های تولید) را تعریف کنید؟ عواملی که در فرآیند تولید مورد استفاده قرار می گیرند.

31. عوامل تولید (نهاد های تولید) را نام ببرید؟ 1. نیروی انسانی (کارفرما- کارگر ساده- کارگر نیمه ماهر- نیروی متخصص " سرمایه انسانی) 2. سرمایه (فیزیکی و مالی)

32. چرا اقتصاد دانان عوامل یا منابع طبیعی را به عنوان زمین معرفی می کنند؟ کلیه عوامل طبیعی به نوعی با زمین در ارتباط اند.

33. منظور از سرمایه ی فیزیکی و سرمایه مالی چیست؟ کالاهای بادوام سرمایه ای که در فرآیند تولید هستند سرمایه فیزیکی اند مانند دستگاه ها- وسایل حمل و نقل- تجهیزات فنی و پولی که برای فرایند تولید جهت پرداخت دست مزد و اجازه بکار گرفته میشود سرمایه مالی است.

34. منظور از سرمایه ی انسانی چیست و چرا مهم تر است؟ نیروی متخصص در فرایند تولید- سرمایه ی انسانی است و چون انسان هماهنگ کننده سایر عوامل است مهم تر است.

35. سازمان تولید چیست؟ انواع آن را نام ببرید؟ مجموعه ی تولیدکنندگان و صاحبان مسیول که عوامل تولید را به کار می گیرند. 1. سازمان تولید مشارکتی که همه ی عوامل تولید صاحب محصول هستند و در سود و زیان شریک اند. 2. سازمان تولیدی که مالکیت کار: سرمایه و محصول با یک نفر یا یک عده است و بقیه در سود و زیان شرکت ندارند و فقط به دستمزد و اجاره ی خود می رسند.

36. منظور از هزینه های مستقیم تولید چیست؟ مبالغی که تولید کننده صرف می کند تا به تولید برسد مثلاً دستمزد- پول- تجهیزات- پول خرید انرژی و مالیات

37. منظور از هزینه های غیرمستقیم تولید چیست؟ اقتصاد دانان معتقدند هزینه ی فرصت از دست رفته که در رفتار اقتصادی تولید کننده اثر می گذارد هزینه های غیر مستقیم است.

38. در چه صورتی تولید کننده دچار زیان می شود؟ وقتی هزینه ها از درآمدها بیشتر شود یا درآمدها از هزینه ها کمتر شود.

39. درآمد سود حسابداری و سود اقتصادی ویژه چگونه بدست می آید؟

سود حسابداری = درآمد - هزینه های مستقیم

سود اقتصادی ویژه = درآمد - هزینه های مستقیم و غیر مستقیم

40. تولیدکنندگان جهت دوری از زیان چه اقداماتی انجام می دهند؟ تلاش می کنند در آمد خود را افزایش دهند و با صرفه جویی در مصرف مواد اولیه و انرژی هزینه ها را کاهش دهند و با بازاریابی فروش خود را افزایش دهند.

بازار:

41. بازار را تعریف کنید؟ به ارتباط متقابل عرضه کننده و تقاضا کننده که مبادله ای صورت می گیرد بازار می گویند.

42. رفتار اقتصادی را تعریف کنید؟ به چگونگی تصمیم گیری و نحوه ی ارتباط بین عرضه کننده و تقاضا کننده و واکنش آن ها نسبت بازار رفتار اقتصادی می گویند.

43. چه عواملی بر رفتار اقتصادی مصرف کنندگان اثر می گذارد؟ قیمت کالا- قیمت سایر کالاها- تبلیغات- سلیقه ی فرد- در آمد- پول موجود

44. رابطه قیمت و تقاضا چگونه است؟ با افزایش قیمت تقاضا کاهش می یابد و با کاهش قیمت تقاضا افزایش می یابد (رابطه معکوس دارند).

45. منظور از منحنی نزولی تقاضا چیست؟ یعنی هر چه قیمت قیمت کاهش می یابد میزان تقاضا افزایش می یابد.

46. چه عواملی بر رفتار اقتصادی تولید کنندگان تأثیر می گذارد؟ 1. سطوح قیمت های کالاها 2. هزینه های تولید 3. پیش بینی تولید کننده از رونق بازار یا رکود بازار

47. منظور از منحنی صعودی عرضه چیست؟ هر چه قیمت افزایش می یابد عرضه نیز افزایش می یابد (رابطه مستقیم وجود دارد)

48. منظور از قیمت تعادلی چیست؟ قیمتی که موجب می شود در بازار میزان عرضه و میزان تقاضا برابر شود.

49. در چه صورتی بازار با کمبود روبرو می شود؟ هرگاه قیمت کالا در بازار از قیمت تعادلی کمتر باشد میزان تقاضا از میزان عرضه بیشتر می شود و بازار با کمبود روبرو می شود (تقاضا < عرضه)

50. در چه صورتی بازار با مازاد روبرو می شود؟ در صورتی که قیمت کالا در بازار از قیمت تعادلی بیشتر باشد میزان عرضه ی کالا از میزان تقاضا بیشتر میشود و با مازاد کالا روبرو میشویم (تقاضا > عرضه)

51. بازار رقابتی و بازار انحصاری چه نوع بازار هایی هستند؟ 1. رقابتی بازاری که در آن تعدا عرضه کنندگان متنوع باشد یا زیاد باشد و هیچ یک از طرفین عرضه و تقاضا به تنهایی قیمت گذار نباشند مثلا بازاری که که به علت تنوع تولید کننده میوه هیچ کدام تعیین کننده قیمت نیستند رقابتی است. 2. بازار انحصاری بازاری است که قیمت گذاری در آن منحصر به یکی از طرفین معامله است. (عرضه کننده - تقاضا کننده)

آشنایی با شاخص های اقتصادی:

52. حسابداری ملی را تعریف کنید؟ شاخه ای از علم اقتصاد است که شاخص های گوناگون اقتصادی را به بررسی و اندازه گیری میزان فعالیت های اقتصادی در سطح ملی می پردازد.

53. آمار های اقتصادی به چند سطح تقسیم می شود؟ خرد شهری منطقه ای و کلام (یعنی ملی و بین المللی)

54. حسابداری ملی با استفاده از اطلاعات چه مراکزی بدست می آید؟ سازمان مدیریت و برنامه ریزی و یا بانک مرکزی

55. در چه صورتی فعالیت تولیدی در حسابداری ملی محاسبه می شود؟ 1. از بازار عبور کند یعنی در ازای آن پول پرداخت شود (کار های خانگی که با پول مبادله نمی شود جز تولید کل نیست یا جزء حسابداری ملی نمی باشد) 2. قانونی باشد یعنی فعالیت های غیر مجاز در تولید کل حساب نمی شود. 3. فعالیت هایی حساب می شود که بر تولید نهایی برسد یعنی کالاهای واسطه ای را جدا حساب نمی کنیم

56. تولید ناخالص ملی و تولید ناخالص داخلی را تعریف کنید؟

1. تولید ناخالص ملی (GNP): ارزش پولی تمام کالاها و خدمات نهایی که در طول یکسال توسط یک ملت تولید شده است. (Gross National Product)

2. تولید ناخالص داخلی (GDP): ارزش پولی تمام کالاها و خدمات نهایی است که در طول یکسال داخل محدوده ی جغرافیایی کشور تولید می شود. (Gross Domestic Product)

57. استهلاك را تعریف کنید؟ به کاهش ارزش کالای سرمایه ای بر اثر فرسوده شدن می گویند.

روش محاسبه هزینه ی استهلاك به شرح زیر می باشد:

روش محاسبه ی هزینه استهلاك = قیمت کالای سرمایه ای (تقسیم بر) عمر مفید

58. منظور از شاخص نسبی چیست؟ برای اینکه بتوانیم شاخص های اقتصادی را با یکدیگر مقایسه کنیم باید سرانه ی آن ها را بدست آوریم یعنی مشخص کنیم که هر نفر از یک جمع چه میزان در آن شاخص نقش داشته است.

59. روش محاسبه ی تولی ناخالص داخلی سبز به شرح زیر می باشد:

تولید ناخالص داخلی سبز = هزینه های زیست محیطی - تولی ناخالص داخلی (GDP)

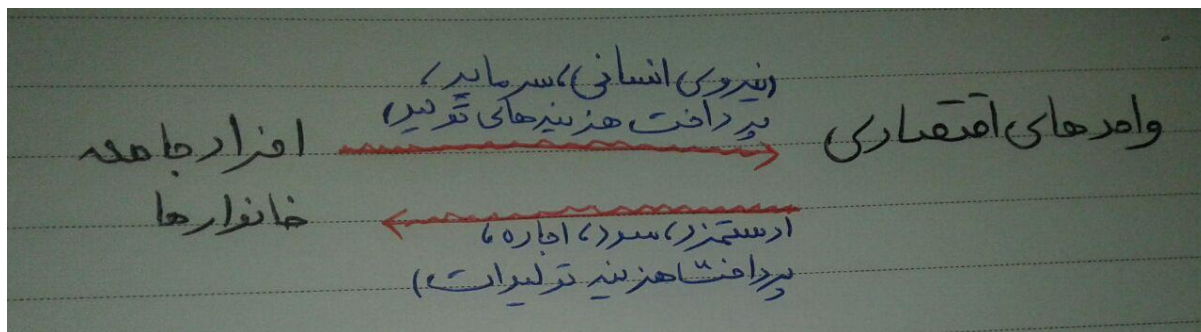
(هزینه هایی که برای جبران تخریب به محیط زیست بکار گرفته میشود)

60. برای محاسبه ی تولید کل از چه روش هایی استفاده می شود؟ 1. روش در آمدی: در این روش تمام دستمزد - سود و اجاره ای که واحد های اقتصادی در اختیار افراد جامعه قرار می گیرد جمع زده می شود. 2. روش هزینه ای: جمع هزینه هایی که افراد جامعه به واحد های اقتصادی پرداخت کننده روش هزینه ای هستند. 3. روش های ارزش افزوده: در این روش تمام ارزش های افزوده در مراحل مختلف تولید با یکدیگر جمع زده می شود.

61. معمولاً برای محاسبه ی تولید کل از چند روش استفاده می شود؟ معمولاً از دو روش از سه روش موجود بکار می رود تا با اطمینان بیشتر تولی کل محاسبه شود.

62. بین واحد های اقتصادی و افراد جامعه چه ارتباط هایی وجود دارد؟

63. روش محاسبه قیمت وثابت:

قیمت جاری = مقدار تولید یک سال * قیمت تولیدات همان سال

قیمت ثابت = مقدار تولید یک سال * قیمت سال پایه

64. در آمد ملی چیست و چگونه محاسبه می شود؟ مجموع در آمد هایی است که در طول سال نصیب ملت می شود.

شاخص های زیر با یکدیگر جمع زده می شود:

دستمزدها - قیمت خدمات سرمایه - اجاره و...

65. شاخص های نسبی به چند روش محاسبه می شوند؟ دو روش

1. هر شاخص تقسیم بر جمعیت

2. هر شاخص تقسیم بر تولید ملی

بخش دوم:

پول:

66. منظور از تهاتر یا پایاپای یا کالا به کالا چیست؟ یعنی کالاهای اضافی خود را با کالاهای که با آن نایز داریم مبادله کنیم.

67. مبادله ی تهاتر با چه مشکلاتی روبرو بود؟ 1. مراجعه و مبادله همزمان به سختی فراهم می شد. 2. تعیین و محاسبه قیمت ها با یکدیگر دشوار بود. 3. پس انداز و حفظ ارزش کالا ها برای آینده سخت بود

68. برای حل مشکلات مبادله ی تهاتر چه راهکاری اندیشه شد؟ در هر منطقه کالای خاص که طرفدارتر بود آن را به عنوان پول و واسطه مبادله قرار داده اند. مثال های گوناگونی در جدول پایین برگ 53 کتاب آمده است.

69. استفاده از یک کالا به عنوان پول چه مشکلاتی به دنبال داشت؟ استفاده از یک کالا به عنوان پول چه مشکلاتی به دنبال داشت؟ به علت حجم زیاد- فضای زادی که اشغال می کرد و فاسد بر اثر زمان از پول فلزی (طلاونقره) استفاده میکردند.

70. پول فلزی با چه مشکلاتی روبرو شد؟ با گسترش جامعه ی انسانی و افزایش مبادلات- میزان طلاونقره به اندازه ی کافی در دسترس بشر نبود و حمل و نقل آن نیز مشکل بود.

71. پول کاغذی چگونه بوجود آمد؟ با گسترش مبادلات و مشکلات پول فلزی- بازرگانان سکه های خود را نزد صرافی قرار دادند و در برابر آن رسید دریافت میکردند که این رسید ها نخستین اسکناس ها بودند سپس دولت ها مسئولیت چاپ کردن آن در بانک مرکزی به عهده گرفتند.

72. منظور از پول تحریری یا ثبتی چیست؟ اوراق بانکی که بروی آن ها متناسب با موجودی بانکی مبلغی نوشته می شود که ارزش آن بر که است مثلا اگر یک میلیون تومان نوشته شده باشد نسبت بر که ای که 500 هزار تومان بر آن نوشته شده ارزش بیشتری دارد (به چک در اقتصاد شبه پول نیز گفته می شود و موجب می شود از میزان پول نقد در گردش بکاهد)

73. منظور از پول الکترونیکی چیست و چه اثراتی در اقتصاد دارد؟ پولی است که از طریق کارت های اعتباری بانکی به کمک شبکه های ارتباطی انتقال پیدا میکند و باعث سهولت و سرعت معامله ها می شود.

74. روش محاسبه تورم:

تورم = (قیمت جدید - قیمت قدیم) / تقسیم بر (قیمت قبلی) * 100

75. منظور از پشتوانه پول چیست؟ در گذشته و امروزه چه تفاوتی دارد؟ میزان اطمینان مردم نسبت به ارزش پولشان در مبادلات پشتوانه پول است. در قدیم طلا و نقره موجود در جامعه پشتوانه پول بوده اما حال قدرت اقتصادی کشور ها پشتوانه پول است.

76. پول چه وظیفه ای بر عهده دارد؟ 1. وسیله ای برای آسان سازی مبادله است. 2. بوسیله ی پول میتوان ارزش نسبی کالا هارا با همدیگر سنجید. 3. وسیله ای برای پس انداز کردن و حفظ ارزش فعالیت های اقتصادی است. 4. به وسیله پول می توان بصورت اقساط خرید کرد و مبلغ آن را در آینده پرداخت

77. منظور از کاهش قدرت خرید پول چیست؟ یعنی پول نتوانسته است ارزش خود را حفظ کند و سطوح عمومی قیمت ها افزایش یافته (تورم ایجاد شده) مثلا زمانی با 17 هزار تومان میتوانستیم خانه ای بخریم و الان میتوانیم با آن یک پیتزا خریداری کنیم.

78. نقدینگی چیست و چه زمانی موجب تورم می شود؟ به حجم پول موجود در مشور به صورت نقد (پول در گردش) _ شبه پول (چک و اعتبارات بانکی) و سپرده بانکی

اگر نقدینگی بصورت اسمی بیش از تولید واقعی باشد در جامعه تورم بوجود می آید.

79. منظور از کاهش نرخ تورم چیست؟ یعنی آهنگ افزایش تورم کندتر شده مثلا روندی که قبلا با 10٪ بوده کمتر شده ولی زمانی سطوح عمومی قیمت ها هیچ افزایشی نداشت که تورم صفر بوده است.

بانک:

80. چگونگی پیدایش بانک ها را شرح دهید؟ با رونق تجارت جهت حفظ و تامین امنیت پول ها و آسان سازی حمل و نقل آن صرافی ها و سپس بانک ها ایجاد شدند.

81. مدیران موسسات مالی یا بانکی با گذشت زمان متوجه چه نکاتی شدند؟ 1. صاحبان پول همهی پول خود را از موسسه خارج نمی کنند. 2. می توان از طریق پول های راکد به خلق اعتبار بانکی (وام) پرداخت و برای بانک در آمد زایی کرد.

82. صاحبان پول های راکد چند دسته اند؟ 1. عده ای که با قرض الحسنه نیاز دیگران را برطرف می کنند یا با پرداخت وام در فعالیت های اقتصادی در سود و زیان شریک می شوند. 2. عده ای که در برابر وام پرداختی از پول های خود مبلغ اضافی می گیرند بدون اینکه در ضرر احتمالی شریک باشند

83. صرافان دیندار و جوامع غیر دینی در استفاده از پول های راکد چه تفاوت هایی دارند؟ صرافان دیندار پول مردم را امانت می دانند و بدون رضایت آن ها در فعالیت های اقتصادی بکار نمی گیرند ولی در جوامع غیر دینی موسسه های مالی خود را صاحب پول مردم میدانند از طریق وام و ربا به تولید اعتبار و شبه پول می پردازند.

سوالات ارائه شده تا پایان برگ 63 کتاب می باشد.

با امید موفقیت شما عزیزان